

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM
Norge

Vår saksbehandler
Mina Mjærum Johansen
+47 91 77 58 31

Vår dato
12.10.2018
Deres dato

Vår referanse
16/00165-47
Deres referanse

Klage på avslag på søknad om fellingstillatelse på ulv i Våler og tilliggende kommuner

Østfold Bondelag viser til vedtak fattet av Fylkesmannen i Østfold om avslag på søknad om fellingstillatelse på ulv i Våler og tilliggende kommuner, datert 2. oktober 2018. Følgende klage er fremsatt rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. I det følgende vil det gis en begrunnelse for klagen.

Bakgrunnen for søknaden om skadefelling av ulv er at 15 sauer, både påsettlam og søyer, ble drept av ulv, druknet i elva eller blei avlivet som følge av skader etter angrepet på Nordre Kaabbel gård (g.nr. 17, br.nr. 1) i Våler kommune natt til søndag 30. september 2018. Beitet var gjerdet inn med rovdryavvisende gjerde som har vært kontrollert jevnlig, siste gang kvelden før angrepet. Med dyrene som beiter på nabogården Søndre Kaabbel (g.nr. 18, br.nr. 1 og 2) er det nærmere 300 småfe i området.

I følge NRK Østfold uttalte Statens Naturoppsyn (SNO) sin representant Neri Horntvedt Thorsen, som har vært på stedet, at det er grunn til å tro at denne ulven stammer fra det såkalte Hobølreviret; hvor det var registret 4 ulv i vinter. Rovviltnemnda for region 4 vedtok den 19. juni 2018 å ta ut Hobølreviret, sammen med to andre revir fra 1. januar til 15. februar 2019. Dette vedtaket er påklaget og ligger til behandling i Klima- og miljødepartementet. Østfold Bondelag vil presisere at vår definisjon av «tilliggende kommuner» i denne sammenheng er de kommunene som Hobølreviret har tatt i bruk.

Det følger av naturmangfoldloven § 18 (1) bokstav b) at det kan fattes enkeltvedtak om uttak av vilt «for å avverge skade på [...] husdyr». Videre følger det av rovviltforskriften § 9 at skadefelling bare kan «gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning», og at det skal tas hensyn til: områdets betydning som beitemark, skadens omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Hva som menes med «skade» er ikke nærmere definert. Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning tilsier imidlertid at skadeterskelen vil være høyere innenfor enn

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Løkenveien 4 1811 ASKIM Østfold Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Besøksadresse: Løkenveien 4 1811 ASKIM Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Telefon: 69 89 81 50 Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto: 8101.05. 91392	E-postadresse: ostfold@bondelaget.no Internett: bondelaget.no/ostfold eller nettbonden.no
--	---	---	--

Vår dato	Vår referanse
12.10.2018	16/00165-47

utenfor ulvesona. I Innst. 257 L-2016-2017 bemerker samtidig et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti følgende: *«...vil peke på at selv om ulv skal ha et sterkere vern i enn utenfor ulvesonen, skal det fortsatt være rom for lokal næringsutvikling, bosetting, alminnelige sosiale aktiviteter og fritids- og friluftaktiviteter innenfor ulvesonen, på samme måte som i andre distrikter. Dette flertallet vil understreke at flertallet bak ulveforliket på Stortinget ikke ønsker at ulvesona utvikles til et ulvereservat».*

Det er dermed ikke slik at skadeterskelen skal være så høy innenfor ulvesona at det i realiteten opprettes et ulvereservat. Samtidig fremgår det klart av merknadene til Bernkonvensjonens stående komité at det ikke skal særlig mye til for å ta ut det skadevoldende individet. Norsk rovviltforvaltning har til nå lagt til grunn en terskel som er høyere enn det er rettslig grunnlag for, også innenfor rovviltsonene.

At det allerede har oppstått skader som følge av ulv i Våler kommune er klart. Det avgjørende for om vilkårene for skadefelling er oppfylt er dermed om risikoen for fremtidige skader er så stor at skadefelling kan forsvares sett i lys av områdets betydning som beitemark, og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. De berørte områdene i Våler har utstrakt beitebruk av både småfe, storfe og hest. I Våler kommune blei det søkt produksjonstilskudd for 260 søyer over ett år ved søknadsrunden 1. mars 2018. Det vil si at det anslagsvis har beita 500 – 800 sau i kommunen i beitesesongen.

Fylkesmannen i Østfold har utarbeidet en brosjyre som gir informasjon om beitedyr og rovdyr i fylket. Av brosjyren fremgår det at det er en todelt målsetting i fylket om å ha bærekraftige rovviltbestander, samtidig som det skal være allsidig bruk av utmarksressurser. Bruk av utmarksbeiter er imidlertid kraftig redusert på grunn av ulvens tilstedeværelse. Når det er tilfeller med ulv som har begått angrep på beite innenfor rovviltavvisende gjerde med sterk strømspenning medfører dette naturligvis personlige belastninger, både økonomisk og psykisk, for de berørte bøndene i området, men også for de bøndene som ikke har blitt direkte berørt, men som selv har sau på innmark/utmark.

I avslaget er det vist til at *«...inngjerding av beiter med rovdyravvisende gjerder er det primære tiltaket for å tilpasse beitenæringen i Østfold.»*

De summene som bevilges til rovviltavvisende gjerder er i praksis bare nok til å dekke materialkostnadene og i liten grad monteringskostnadene. Den enkelte bonden har i tillegg økte utgifter til for eksempel vedlikehold og tilsyn som ikke dekkes. Ut i fra økonomiske betraktninger vil det derfor være behov for å velge flere forebyggende tiltak.

Av Ot. Prp. Nr. 52 (2008-2009) kapittel 21 fremgår det at det er et vilkår at *«formålet med uttaket ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, f.eks. ved innhegning av husdyr eller andre forebyggende tiltak»*. Det er altså ingen føringer fra lovgivers side om at det bare er rovviltavvisende gjerder som kan aksepteres som tilstrekkelig forebyggende tiltak. Østfold Bondelag vil også bemerke at bestanden av ulv inne i ulvesona ligger i dag over Stortingets bestandsmål, slik at vilkåret om at uttak ikke skal true bestandens overlevelse vil være oppfylt.

Vår dato	Vår referanse
12.10.2018	16/00165-47

Oppsummert er det én ulv i Våler og tilliggende kommuner som har erfart at sau er et lett bytte, og som ikke lar seg stanse av rovviltavisende gjerder eller at det er folk i nærheten (gjerdet blei sjekka timer før angrepet). På bakgrunn av risikoen for fremtidige angrep, samt at bestandsmålet for ulv innenfor ulvesona er nådd, fastholdes det at vilkårene for skadefelling er oppfylt.

Østfold Bondelag opprettholder søknad om tillatelse til skadefelling av den ulven som har voldt skade på sauer og lam i Våler kommune og omliggende kommuner, gjeldende fra 2. oktober 2018 og ut beitesesongen.

Østfold Bondelag sendte i 2017 to klager på avslag av skadefelling av ulv for kommunene Rakkestad og Halden, datert 18. august 2017 og Trøgstad og tilliggende kommuner, datert 12. oktober 2017. Vi har mottatt bekreftelse fra Fylkesmannen i Østfold på at disse er mottatt og at de opprettholder klagen, men vi har ikke mottatt endelig behandling av Miljødirektoratet. Østfold Bondelag ber derfor Miljødirektoratet om svar på disse søknadene fra 2017.

Med vennlig hilsen

Svend Arild Uvaag
Elektronisk godkjent, uten underskrift

Mina Mjærum Johansen

Kopi: Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernnavdeling, Fylkesmannen i Østfold, Landbruksavdeling